

ALLEGAT, --åt, n. 3. o. 5. 1) Se *Citat*. — 2) Åberopad handling, bilaga.

ALLEGORI, ---rf, f. 3. 1) Framställningen af en sak eller ett begrepp medelst en bild. — 2) (i talekonsten) Utsträckt liknelse. — 3) Litterärt arbete eller konstverk, som har till föremål att genom sinbilder framställa förnuftsidéer, andliga, öfversinliga föremål, o. s. v. — Skulle kanske i allmänhet kunna återgifvas med: Förblommring, Förblommeradt tal, Liknelsetal; Sinnebildsmålning.

ALLEGORISERA, v. a. 1. Sinnebildligt framställa, förblomma. — *Allegoriserande*, n. 4. o. *Allegorisering*, f. 2.

ALLEGORISK, a. 2. Sinnebildligt framställt, förblommeradt. *A. målning*.

ALLEGORISKT, adv. Sinnebildligt, medelst allegori, förblommeradt.

ALLEGRETTO, --gråtto, ad. (i musik) Antyder ett tempo, som fordrar mindre hastighet, än Allegro. — S. n. 4. Musikstycke, som har detta tempo.

ALLEGRO, allégro, adv. (i musik) Betecknar ett tempo, som fordrar hastig takt, mer än allegretto, mindre än presto. — S. n. 4. Musikstycke med dylikt tempo.

ALLEHANDA, se *Allahanda*.

ALLELUJA, f. 1. (bot.) Se *Harsyra*.

ALLEN, **ALLENA**, a. (i plur. *Allena*) Som är utan sällskap, afskild ifrån andra, för sig sjelf. *Movitz helt allena* &c. *Jag var allen, när han kom*. — Skilnaden emellan Allen och Ensam är den, att sednare ordet har en vidsträcktare tillämpning och flera betydelse, än det förra. Jfr. *Ensam*.

ALLENA, adv. Ensamt, blott. *Hon lever a. för honom*. — *Syn. Se Endast*.

ALLENAST, adv. 1) Icke mer än. *Säg a. ett ord. Vi blifva a. vi tre*. — 2) *Icke a.*, mer än. *Hon är icke a. vacker, hon är ock god*, eller: ---, *utan ock god. Han är icke a. icke blyg, utan till och med oblyg*. — Konj. Så vida blott. *A. han vinner sina syften, så frågar han ej efter medlen*. Man säger äfven: *Om allenast*.

ALLENASTYRELSE, f. 3. Sägdes om en monarkisk styrelse, då regenten allena, sjelfrådigt besluter i alla honom tillkommande riksärender, utan att lyssna till folkets önskninagar eller sina rådgifvares råd.

ALLER, se *Allra*. Är egentligen gen. plur. af det tyska *All*, och förekommer blott i några få talesätt, såsom: *Allernådigst, Allerhögstdensamme, Allerunderdånigst, Allerödmjukast*. — Sammanskrives alltid med sitt adjektiv.

ALLESAMMAN, **ALLESAMMANS**, a. pl. oböjl. Alla tillsammans, alla utan undantag. *De stupade a.; ej en enda kom undan med lifvet*. — I sing. finnes endast neutret *Allsammans*: allt utan undantag. — *Syn.* Alla, En och hvar, En hvar, Hvar enda en, Allihop, Samtelige, Alla sammantagne, Alla öfver en bank, Hela tutten, Hela kodiljen, Hela klungan, &c.

ALLESTÄDES, adv. På alla ställen, öfverallt. *A. närvarande*. — I teologisk stil förekommer sammansättningen *Allestädes-närvarelse*, s. f. 3. sing. Den egenskapen hos Gud, att han, utan inskränkning af rummet, öfverallt är tillstädes och verkar.

ALLFADER, m. 3. sing. Alltings skapare och upprätthållare. Benämning på Oden, i den fornskandinaviska Gudarläran.

ALLGEMEN. I a., i allmänhet. Brukas numera sällan.

ALLGOD, a. 2. Alltid, i allt och emot alla god; oändligt god. Sägdes endast om Gud.

ALLGODHET, f. 3. sing. Oändlig godhet i allt och emot alla. — Brukas endast, för att uttrycka en af Guds egenskaper.

ALLHELGONADAG, m. 2. Alla helgons dag: en högtidsdag, som under katolska tiden firades i Sverige.

ALLHERJARTING, se *Alsherjarting*.

ALLHET, f. 3. (fil.) Alla enheter af ett slägte eller en art samtagna och betraktade som ett enda helt.

ALLHERRSKANDE, a. 1. Se *Allrådande*.

ALLIANS, --ängs, m. 3. (pol.) Förbund. *Offensiv a.*, anfallsförbund. *Defensiv a.*, försvarsförbund.

ALLIERA SIG, v. r. 1. Ingå förbund eller släktskap (med). — *Syn.* Se *Förena sig*.

ALLIERAD, a. p. 2. (pol.) Förbunden (med, emot). — S. m. o. f. Bundsförvandt.

ALLIGATIONSRÄKNING, ---tschóns--, f. 2. sing. Räknesätt, hvarigenom man söker finna, huru många delar af två eller flera ämnen af olika värde man bör taga, för att erhålla en blandning af ett visst bestämdt värde. Brukas isynnerhet vid legeringar af metaller.

ALLIGATOR, --gätarr, m. 3. (nat. hist.) En art Krokodil, i Nordamerika. Kallas äfv. Kajman.

ALLIGATORSSKÖLDPÄDDA, f. 4. (nat. hist.) En art nordamerikansk sköldpadda, inemot 4 fot lång, med lång stjert, lång näbb och hvass ryggkam.

ALLIHOPA, **ALLIHOP**, a. pl. oböjl. Alla tillsammans, alla utan undantag. Ordet är sammandraget af Alla tillhopa. — I sing. brukas endast neutret Alltihopa, Alltihop, d. v. s. alltsammans.

ALLITERATION, ---tschón, f. 3. 1) Musikalisk figur i talet, bestående i lika begynnelsekonsonanter hos flera ord i en sats. — 2) (i fornordiska skaldekonsten) Upprepadet af samma bokstaf i begynnelsen af orden på vissa ställen i versen. Bokstafsrim.

ALLKRAFT, f. 3. (mindre brukl.) Allt förmående kraft.

ALLKUNNIG, a. 2. I allt kunnig. — Brukas i hyperbolisk mening om den, som har ovanligt vidtomfattande insigter.

ALLKUNNIGHET, f. 3. Egenskapen att vara allkunnig.

ALLMAKT, f. 3. Allt förmående makt. *Guds a.*, den egenskapen hos Gud, att han förmår göra allt, hvad som icke strider emot hans heliga vilja. (Fig.) *A-en af Aspasiaskönhet*. — Definitet *Allmakten* brukas liktydigt med *Gud*. — *Syn.* Allsmåktighet, Allsvåldighet, Allkraft. [Allmagt.]

ALLMODER, f. 2. sing. (fig.) Moder till allt som är. *A-dren naturen*.

ALLMOGE, m. 2. sing. 1) (i allm.) Alla rikets inbyggare på landet, med undantag af adel, prester och ståndspersoner. — *Syn.* Bönder, Landtfolk, Landtmän, Menigheten. — 2) (i inskränktare mening) Bönder och jordtorpare. — 3) Hopen, gemene man. *Hon är a-en lik*.

Anm. Ordet hette i äldsta tider *All mugur* och betydde: hela mängden, all menigheten, alla rikets inbyggare utom konungen, embetsmännen och offerpresterna.

ALLMÄN, a. 2. 1) Som tillhör eller har afseende på alla eller de flesta; som gäller om, kan